

IZHAJA VSAK DAN

Če bi se nedeljal in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih nakupnih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nove Gorici, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. Samostojne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Placuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 2-00, za pol leta Kren 1-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na urednistiško listo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se vrnejo.

Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNISTVO: ulica Giorgio Galatti 70 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik: STEFAN GODINA, lastnik časopisa „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“, vplena zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Polno-hranilni račun številka 841-652. TELEFON št. 11-53.

Poslanec Schuhmeier umorjen

Morilec brat deželnega poslanca Kunschaka.

Poslanec Schuhmeier umorjen.

DUNAJ, 11. (Izv.) Danes ob 11. uri zvečer se je zgodil na severozapadnem dunajskem kolodvoru grozen zločin. Neki delavec je namreč ustrelil znanega socialističnega poslanca Schuhmeierja. Schuhmeier je še prisostvoval današnji seji poslanske zbornice, na kar se je popoldne odpeljal v Stockerau na neko socialistično zborovanje. Zvečer se je vračal z nekaterimi tovariši z vlakom na Dunaj. Ko je hotel na severozapadnem kolodvoru stopiti z vagona, je skočil na stopnjico neki v delavsko obleko oblečeni človek in z browningom ustrelil na Schuhmeierja. Schuhmeier je padel s stopnjice na tla in se na mestu sgrudil mrtve. Krogla ga je zadela v levo uho in mu predrla možgane. Občinstva se je polastila nepopisna panika. Ljudje so se takoj vrgli na atentatorja, ki se je dal čisto mirno aretirati. Odpeljali so ga na policijo, kjer je izjavil, da se piše Pavel Kunschak. Izvršil je atentat iz maščevalnosti, ker je bil baje na Schuhmeierjevo zahtevo izključen iz socialistične organizacije, ne da bi kaj zagrešil. Oddali so ga takoj deželnemu sodišču. Schuhmeierjevo truplo ob dvanajstih ponoči še vedno leži na licu mesta, kamor je dospela sodna komisija.

DUNAJ 11. (Izv.) (Ob eni uri ponoči). Natančne policijske polvedbe so dognale naslednje: Schuhmeier ni bil umorjen pri izstopu iz vlaka, ampak ko je zapustil kolodvor, v dvorani za prtljago. Atentator se

mu je približal od zadaj in ustrelil nanj, točje tik za njim s klicom: „To je moje maščevanje!“ Krogla je šla skozi levo uho in možgane in izstopila pri čelu. Schuhmeier je bil takoj mrtve. Zasižanje atentatorja na policiji je dognalo sledeče: Morilec se piše Pavel Kunschak in je brat krščanskega socialca, bivšega državnoborskega in sedanjega deželno-zborskega poslanca in dunajskega občinskega svetovaleca Leopolda Kunschaka. Morilec je istotako krščanski socialc. Nahajal se je pred par leti v Nemčiji, kjer si je prihranil nekaj denarja. Vrnivši se na Dunaj, je skušal dobiti v kaki tovarni službo, a socialisti so ga povsod kot brata poslanca Kunschaka iztirili iz dela. Policijskemu komisarju je izjavil: „Tako zahrbtno kot so postopali proti meni socialisti, sem jim vrnil tudi jaz. Socialisti so me spravili ob kruh in denar, zato sem se maščeval!“ Ko ga je komisar vprašal, zakaj se je maščeval ravno nad Schuhmeierjem, ni dal nobenega odgovora. V socialističnih krogih se sodi, da spada med motive, ki so vodili atentatorja k atentatu tudi dejstvo, da se je hotel maščevati nad Schuhmeierjem, ki je tako živahno agitiral proti poslancu Kunschaku.

Ob eni uri zjutraj je sodna komisija na licu mesta konstatirala dejanski stan. Vest o umoru Schuhmeierja se je bliskoma raznesla po mestu in je posebno v onih tovarnah, kjer je nočno delo, povzročila med delavci nepopisno paniko.

Državnoborski poslanec Franc Schuhmeier se je rodil dne 11. oktobra 1864. na Dunaju. Poprej je bil tovarniški delavec, sedaj urednik socialističnega lista „Volks-tribüne“ na Dunaju. Pri zadnji državnozborni volitvi je bil izvoljen v okraju Leopoldstadt na Dunaju in sicer v ožji volitvi proti krščansko-socialnemu kandidatu. Bil je tudi dunajski občinski svetnik. Velikansko senzacijo so vzbudila njegova razkritja o gospodarstvu in škandalih bivšega dunajskega župana Neumeyerja, ki je bil vsled tega primoran odložiti svojo župansko čast.

Velike turške izgube pri Bulairu.

Turška poročila o zmagah vsa zlagana.

Odločen dementi generala Savova o turških vsehah.

SOFIJA 11. (Kor.) „Agence telegraphique Bulgare“ poroča: „Z ozlogom na carigradske uradne basni o velikanskih vsehah na bojišču in vsehah pri Izkravani, izjavlja bolgarsko vrhovno poveljstvo, da dosedaj Turki razven pri Podini in Sarköju, kjer so bili z velikimi izgubami odbiti, še nikjer drugje niso poskusili izkrcati svojih čet. Pred Cataldžo sploh še ni prišlo do večjih spopadov. Kar se tiče galipolskega polotoka, zadostuje dejstvo, da so zgubili Turki v bitki pri Bulairu več kot 15.000 mrtvih in ranjenih. Iz tega je razvidno, kako smešno je govoriti o turških vsehah na tem delu bojišča.“

SOFIJA 11. (Kor.) „Agence telegraphique Bulgare“ poroča še sledeče podrobnosti o bitki pri Bulairu: Bitka pri Bulairu je bila naravnost katastrofalna za Turke. Dosedaj so Bolgari pokopali že 2500 Turkov, več kot 3000 trupel še leži na bojišču. V Sarköju so izkrcali Turki dve diviziji vojakov. Izkrcanje je trajalo dva dni. V tretjo tretjega dne so Bolgari napadli Turke z vso silo. Okoli tretje ure popoldne so bili Turki že obkoljeni. Med strašno paniko so v največjem neredu pobegnili zopet na ladje. Naša artilerija in infanterija sta jim prizadejala ogromne izgube. Vkrcaje na ladje se je vršilo v največjem neredu, pod zaščito topov turških vojniških ladij, ki so potem v največji naglici pobegnile z vojak. Bolgari so svojo gorsko artilerijo pripeljali naravnost na obrežje in prizadejali Turkom občutne izgube. Dosedaj še ni v zgodovini primera, da bi gorski topovi sodelovali v bitki z vojnimi ladjami.

Neprestano bombardiranje Drinopolja.

BELGRAD 11. (Izv.) Iz Sofije se poroča: Bombardiranje Drinopolja se neprestano nadaljuje. Glavna artilerijska sila leži na jugu in zahodu. Na severu in vzhodu stoji predvsem bolgarska infanterija, ki čaka

tu na eventualne turške izpade iz trdnjave in se je približala turškim pozicijam že na 150–200 metrov. Te bolgarske čete silno trpijo, ker je skoraj nemogoče voziti za njimi vodo in živež. Vendar pa so turške pozicije tako močne, da jih bo mogoče zavzeti le v slučaju, ako se poveljvo odloči k izvanrednim korakom.

CARIGRAD 11. (Kor.) Uradno se poroča: Dne 9. t. m. je močan turški oddelek izpadel iz Drinopolja in zavzel z bajonetnim naskokom bolgarsko pozicijo pri Dalidnu. Bolgari so imeli precejšnje izgube. Po boju so se Turki vrnili na svoje prejšnje pozicije.

Boj za galipolski polotok.

SOFIJA 11. (Kor.) Pred Bulairom so Bolgari napravili okope. Sovražnik se včeraj ves dan ni pokazal. Bolgarske čete še vedno pobirajo po bojišču trupla padlih Turkov, katerih število znaša 5-6000 vojakov in 50 oficirjev. Domneva se, da mora biti število ranjenecv še enkrat toliko. Turške križarke so ves dan obstreljevale bolgarske čete na levem krilu. Turške čete, ki so se izkrcale dne 8. in 9. t. m. v Sarköju, so Bolgari obkolili. Vojakov se je polastila silna panika in so se v največjem neredu pod zaščito topov transportnih ladij, konečno vendarle rešili na ladje. Pri tej priliki je obležalo več tisoč Turkov na bojišču. Odlikovala se je posebno bolgarska gorska artilerija, ki je hrabro prodrla naprej in neprestano sipala šrapnele v turške vrste.

CARIGRAD 11. (Izv.) Boji na galipolskem polotoku se nadaljuje, ne da bi dosegel kdo kake posebne uspehe.

Boj za Skader.

PARIZ (Kor.) Po poročilih s Cetinja je bilo v tridnevni bitki pred Skadrom ubitih in ranjenih 126 turških oficirjev. Med ubitimi se nahajata tudi dva bratranca kralja.

DUNAJ 11. (Izv.) Tukajšnji vojaški krogi so dobili sporočilo, da je pričakovati padec Skadra v najkrajšem času. Pri več-

rajsnjem generalnem naskoku na Brdlo so imeli Srbi sicer velike izgube, vendar pa so zaseli vse vzhodne pozicije, katere so branili Albanci. Avstrijska vlada je izjavila, da padec Skadra ne more preudicirati vprašanja, komu naj pripade Skader, ali Albanci ali Crnogorci.

BERLIN 11. (Izv.) „Lokalanzeiger“ poroča iz Cetinja: Na Cetinju vlada splošna žalost in potrnost nad velikimi črnogorskimi izgubami pred Skadrom. Baje je težko ranjen tudi vojvoda Vukotić. Pet najboljših bataljonov je bilo skoro popolnoma uničenih. Dan za dnevom prihajajo novi transporti ranjenecv. Vendar se napadi nadaljujejo neprestano z veliko energijo.

Bolgarsko-romunska pogajanja. Avstrijska intervencija v Sofiji.

DUNAJ 11. (Kor.) „Neue Freie Presse“ poroča, da se je romunska vlada obrnila do Avstrije s prošnjo, naj intervenira v Sofiji, da bodo bolgarsko-romunska pogajanja kmalu končana. Intervencija Avstrije, katero bosta podpirali tudi Nemčija in Italija, se v kratkem izvrši.

SOFIJA 11. (Izv.) Rumunska vlada je sporočila bolgarskemu kabinetu, da zahteva v najkrajšem času ugoden odgovor, na rumunsko propozicijo, ker Rumunija ne more več čakati. To obvestilo sicer nima oblike in značaja ultimata, zato pa pomen ultimata.

CARIGRAD 11. (Izv.) „Ikdan“ poroča, da je odšel Hakkı paša v Bukarešto z nalogo, da doseže konvencijo med Turčijo in Rumunijo. Turška vlada se še vedno trudi pridobiti velesile za intervencijo pri balkanskih državah v prilog miru v smislu turških ponudb.

Bolgarsko poročilo o turških „vsehah“ pred Cataldžo.

SOFIJA 11. (Kor.) Uradno se poroča: Bolgarske čete pred Cataldžo so se predvčerajšnjem, potem ko so na vsej črti odbile vse turške napade, umaknile za 5–6 km. nazaj v nove pozicije. Na skrajnem desnem krilu, kjer so bile čete izpostavljene ognju turških ladij v Marmarskem morju in zalivu Bujak-Čekmedže, se Bolgari niso mogli vzdržati v svojih pozicijah. Bolgarske izgube so neznatne, dočim znašajo turške izgube več tisoč mož. Največje upoštevanje med turškimi četami so povzročili bolgarski šrapneli.

Zakaj je Bolgarska odpovedala premirje.

DUNAJ 11. (Izv.) Tukajšnji vojaški krogi sodijo, da je Bolgarska prekinila mirovna pogajanja in odpovedala premirje le radi pritiska vojaške stranke, ki ni bila zadovoljna z uspehi mirovnih pogajanj. Vojaška stranka zahteva, da Bolgarska za kratek čas zasede tudi Carigrad in diktira mir naravnost v Carigradu.

Nemčija in cesarjevo pismo na carja.

KÖLN 11. (Izv.) „Kölnische Zeitung“ javlja z Dunaja, da so vse vesti, da je Nemčija vplivala in posredovala pri odposlanju cesarjevega pisma na carja, popolnoma izmišljene. To je razvidno iz dejstva, da je dobil dunajski nemški poslanik o pismu obvestilo še-le potem, ko je bilo odposlanje pisma že sklenjena stvar. Neresnične so tudi vesti, da je Nemčija vplivala na Avstrijo, naj v albanskem vprašanju popusti.

Novoimenovani italijanski poslanik na ruskem dvoru, v Solunu.

SOLUN 11. (Kor.) „Agence d'Athènes“ poroča: Novoimenovani italijanski veleposlanik na ruskem dvoru, marki Carloti di Ripabella, dosedajni poslanik v Atenah, je dospel danes semkaj in dalje časa konferiral s kraljem Jurijem in ministrskim predsednikom Venizelosom. — Venizelos je popoldne odpotoval v Atene. Do pristanišča sta ga spremljali bolgarski general Hesapčev in srbski polkovnik Vasić.

DRŽAVNI ZBOR.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 11. (Izv.) Takozvana davčna sezija poslanske zbornice je bila na splošno začudenje predčasno prekinjena. Še predno je pričela zbornica z razpravami o novih davčnih zakonih, je vlada zgubila pogum in vsled diferenc in novih težav v finančnem odseku, je konvent načelnikov v splošno iznenadenje predlagal, naj se plenarne seje odlože za toliko časa, da bo finančni odsek gotov z vsem gradivom. Situacija v finančnem odseku pa je tako nejasna, da se ne ve, če bo odsek končal delo pred Veliko nočjo in če bo mogel parlament nadaljevati davčne razprave v prihodnji seziji. Od silnočne dolgočasne, od zionista Reizesa do

polnoči zavlečene seje, ki se je končala z nesklepčnostjo, se je današnja seja končala z zelo zanimivimi incidenti.

Med splošno napetostjo je namreč deželnoobrambni minister Georgi odgovarjal na interpelacijo radi nezadostne oskrbe vojakov posebno v Dalmaciji in Galiciji. Ministrova izjava se je nanašala samo na deželnoobrambne razmere, ker glede skupne armade še ni dobil od vojnega ministra nobenih informacij. Pa tudi to, kar je minister Georgi danes povedal, je v bistvu priznanje, da je vsaj svoj čas vojaška uprava marsikaj zakrivila in odpravila nedostatke šele tekom meseca decembra iz januarja. Ministrova izjava se so poslanci ponovno preruševali z raznimi medklici in konečno predlagali, da se otvori o njegovih izjavah debata. Predlog je žalibog propadel. Glasovali so zanj napredni Jugoslovani, Cehi, Rusi in socialni demokrati.

Jako zanimiv je bil tudi odgovor trgovskega ministra Schusterja na interpelacijo radi naročite raznih vojaških del v Nemčiji, posebno pa radi naročila ladjenice. Minister Schuster je v svojem govoru poudarjal, da je mornariški poveljnik, grof Montecuccoli napravil svoje korake navzlic interpelacijam ministrov in tudi ministrskega predsednika, češ da je naročitev nuja in da so inozemske trditve mnogo cenejše kot domače v Avstriji. Očitna ostrina proti grofu Montecuccoliju, katero je kazal Schusterjev odgovor, je poslance precej osupnila.

Koncem seje je češki narodni socialc Stříbrný v varstvo ustavnih pravic opozoril predsednika zbornice na izredno konfiskacno prakso, ki se je udomačila, odkar stoji na čelu justičnega ministrstva zloglasni dr. Hochenburger. Poslanec Stříbrný je v svojem govoru konstatiral, da je justični minister v zadnji seji v svojem dopisu odgovoril le na en del interpelacije, dočim se je izognil drugemu delu, v katerem se je protestiralo proti konfiskacni praksi, katero izvršujejo državna pravdnikstva celo na govorih iz stenografskih zapisnikov poslanske zbornice. Koncem svojega govora je Stříbrný pozval predsednika zbornice, naj štiti vsaj še ta košček ustavnih pravic pred terorizmom konfiskacne prakse.

Dnevni red današnje seje je bil: Prvo čitanje predloga o varstvu delavcev pekovske obrti, ki je bilo včeraj prekinjeno in danes končano, predloga o varstvenih znamkah, ki je bila sprejeta in predloga o novem krošnjanskem zakonu.

Pri krošnjanski razpravi se je že takoj v začetku pokazalo, da bo predloga zapadla isti usodi, kot vse njene podobne prednice. Spada namreč med ono vrsto predlog, o katerih je zbornica že nešteto krat razpravljala, a jih nikdar definitivno rešila. Iz strahu pred Rusi, ki so grozili tudi tej predlogi z obstrukcijo, je bilo zasedanje predčasno prekinjeno in je predsednik izjavil, da naznani prihodnjo sejo pismenim potom. Če pojde vse po sreči, se vrši prihodnja seja dne 22. ali 24. t. m.

DUNAJ 11. (Izv.) Poslanec Ivčević, Blankini in Trešić-Pavičić so danes intervenirali pri deželnoobrambnem ministru Georgiju radi vpoklicanja dalmatinskih ljudskošolskih učiteljev, katerih je bilo toliko vpoklicanih, da je nastala ponekod popolna ali delna stagnacija.

Poslanci so zahtevali od ministra, da odpusti ljudskošolske učitelje takoj na dopust. Minister je obljubil, da se bo tozadevno sporazumel z naučnim ministrom.

DUNAJ 11. (Kor.) Začetkom današnje seje je obrambni minister vitez Georgi odgovarjal na interpelacijo radi slabe oskrbe vpoklicanih rezervistov. Minister je konstatiral, da je deželna obramba pravočasno ukrenila vse potrebne priprave in predložil tudi natančne podatke o tozadevnih odredbah. Kar se tiče armade same, hoče odgovoriti še-le potem, ko dobi potrebne informacije od vojnega ministra. Zbornica naj bo prepričana, da so si vojaške oblasti in poveljstva v svesti svoje velike odgovornosti. Ministra so tekom njegovega govora socialni demokrati neprestano motili, dočim je ostala zbornica vzela ministrova izjava za zadovoljstvo na znanje. Predlog socialnih demokratov, naj se otvori o ministrovih izjavah debata, je bil odklonjen s 175 proti 121 glasovom.

Predloga o varstvu delavcev pekovske obrti je bila izročena socialno-političnemu odseku. Sprejeta je bila v drugem in tretjem čitanju zakonska osnova o spremembi zakona o varstvu znamk. Sprejeta je bila tudi resolucija poslancev Lichta in Mühlwerta, naj se pogajanja z Ogrsko glede nepoštenih konkurenec kolikor mogoče hitro končajo.

Zbornica je nato vzela na znanje dne 22. junija 1911 med Švedsko in Avstrijo sklenjeno pogodbo glede spremembe šeste točke v trgovinski pogodbi, glasom katere

se priznavajo trgovskim potnikom v medsebojnem prometu posebne ugodnosti. — Nato se je pričelo prvo čitanje krošnjarskega zakona, na kar je bila razprava prekinjena. Ko je trgovinski minister odgovoril na razna vprašanja in interpelacije je bila seja zaključena. Prihodnja seja se naznani pismenim potom. — Predlog poslanca Seltza, naj se v.š. prihodnja seja v torek, je bil odklonjen.

Combes nevarno zbolel.

PARIZ 11. (Kor.) Senator in bivši ministrski predsednik Combes, je precej nevarno obolel.

Poslanec Neugeborn odložil svoj mandat.

BUDIMPESTA 11. (Kor.) Državni poslanec Emil Neugeborn je vsled konfliktov z volilci odložil svoj državnozborni mandat.

Odposlanec Dalai Lama v Petrogradu.

PETROGRAD 11. (Izv.) Tu se mudi posebnim odposlanec vrhovnega verskega mongolskega poglavarja Dalai Lama, ki se pogaja o raznih stvareh z rusko vlado. Neki Mongolec je skušal napraviti na odposlanca atentat s peklenskim strojem, katerega pa so še pravočasno zapazili in izročili policiji. Tudi atentator je že prijet. Sodi se, da je atentator nameraval izvršiti svoje dejanje iz političnih ozir.

Avstro-rusko razmerje.

Sklep cesarja Frana Josipa, da skuša z osebnim inicijativno razjasniti razmerje med Rusijo in Avstrijo, je razveselil vse prijatelje mira, pa tudi one, ki vidijo v trajnem prijateljstvu obeh cesarstev najboljšo garancijo za ohranitev miru. V Evropi smo se bili že tako privadili, da smo nezaupanje med obema velikima državama smatrali kakor kronično in neozdravljivo bolezen, in zadnje čase so že narodi v Avstriji in Rusiji res mislili, da mora biti taka. V resnici pa ni takega hudega navskriza med obojestranskimi interesi, da bi jih ne bilo možno spraviti v soglasje, kamo-li da bi moralo priti do krvavega obračuna, kakormislijo mnogi!!

Prava kriza v razmerju med obema državama datira, kakor znano, še le od krimske vojne in poljske vstaje leta 1863. V septembru leta 1833, poldrugo leto pred smrtjo cesarja Franca, sta se bila sestala monarha Rusije in Avstrije v Mnihovem Gradcu na Češkem, v sijajnem Wallensteinovem gradu in sta sklenila važen tajen dogovor. S tem dogovorom sta tudi določila, da se Turčija mora ohraniti pod vladajočo dinastijo in sta se izrekla proti Thiersovim načrtom z egiptovskim pašo. Veliko važnej pa ste bili obe ostali določili dogovora. Avstrija in Rusija sta si zajamčili svojo poljsko posest, sta si obljubili vzajemno pomoč v slučaju kake vstaje, sta v splošnem zavrnili od Francozke zastopano načelo, da se naj ne intervenira proti revolucionarni propagandi, in sta se celo zavezali, da bosta postopali proti njej.

Ko je pa petnajst let pozneje izbruhnila na Ogrskem vstaja, je Rusija v smislu mnihogradskega dogovora prhitela Avstrijo na pomoč in je prisilila Madjare, da so se udali. Žalibog pa se je politika države tedaj preokrenila, tako, da je postala v krimski vojni na pol sovražnica Rusije in je pomagala to državo poniževati. Ta odpad je povzročil, da sta se pozneje Dunaj in Petrograd odtujila drug drugemu in je napetost postala še hušja, ko je izbruhnila poljska vstaja in je Avstrija začela tako ravhati, da je njeno postopanje bilo baš nasprotno onemu, za katero ste se v Mnihovem gradcu bili dogovorili obe državi, izlasti glede Poljske.

Od tedaj so pač v Petrogradu mislili, da med Avstrijo in Rusijo ne more priti več do zaupnega razmerja. Tistikrat se je bilo zgodilo, da je car nekega avstrijskega diplomata v Lazienkah, pred spomenikom Sobleskega, vprašal: „Katera dva sta bila med poljskimi kralji največja osla?“ Začuden se je diplomat opravičeval, da ne ve. „Jaz in pa ta-le tu“, ga je poučil car, kažoč Sobleskega, „kajti midva sva rešila Avstrijo, pa sva se morala zato hudo pokoriti.“

Ogorčenje šestdesetih let pa je minilo, in sedaj je nepobitno zgodovinsko dejstvo, da se je ruska politika sedemdesetih let tako orijentirala, da bi našla v Avstriji za zaslombe proti Turkom prijazni politiki zapadnih držav. Izlasti pa se Rusiji ne sme očitati, da bi bila kedaj mislila na ureditev balkanskih razmer brez Avstrije, ali pa celo proti Avstriji. Nasprotno! Rusija je neprestano ponujala skupno akcijo na temelju jasnega fiksanja obojestranskih interesnih sfer. Žalibog pa so bili ravno takrat v zunanji politiki monarhije merodajni madjarski vplivi in ti so bili, ki so prepričali vsak lojalni sporazum in ustvarili legendo o besnem panslavizmu in ruskem dednem sovražstvu!

Da pa je ostala možnost sporazuma vedno živa in da je sporazum še danes dosegljiv: to so dokazali sestanki v Reichstadu, Skierniewicah in Münchenu. In da spopolnimo tozadevna izvajanja nekega slovanskokonservativnega politika v „Die Information“, pristavljamo, da bi tudi danes lahko dokazali to možnost dobra volja in pametna razsodnost diplomatov.

Seja mestnega sveta.

V snočni seji se je nadaljevala razprava o 4. pododdelku 6. poglavja proračuna za l. 1913, to je o pododdelku „javna snaga“. Najprej se je glasovalo o že včerajstavljenih predlogih; svet. Cernivec je namreč z ozirom na to, da se je za javno snago potrebovalo že l. 1911 K 638 318, in da se letos stavi v proračun le znesek K 551.250, dočim je znano, da je javna snaga v Trstu vse prej nego uzorna, predlagal, da naj se glasovanje o tej točki odnese za tretje čitanje, ali pa da naj se vsprejme vsaj postavka v znesku K 570.000. Poročevalec Arch je predlagal svoto K 560.150. Pri glasovanju so oddali za obe Cernivčeve predloge glasove le Slovenci in soc., in so torej propadli, vsprejet je pa bil poročevalec predlog.

Pri točki „razsvetljava“ se je oglašil za besedo svet. Sancin, ki je opozoril na to, da je javna razsvetljava v Skednju zelo slaba, ter priporočal zboljšanje iste. Pridržuje si postaviti konkretne predloge v izvanrednem delu proračuna.

Glasom poročila svet. Archa se zboljša razsvetljava v Bazovici.

Svet. Sancin je tudi pri pododdelku „voda“ vprašal, če se je kaj storilo z ozirom na njegovo priporočilo v prejšnjih letih glede javnih vodnjakov (fontan) v Skednju. Poročevalec Arch mu pojasni, da je mestni odbor v seji z dne 13. jan. t. l. sklenil napraviti za K 2200 javen vodnjak pri škedenskih nasadih (al giardin di Servole), na kar mu je svet. Sancin dejal, da bi bilo bolj primerno, postaviti javni vodnjak med nasade in valo pri Mandraču.

Svet. Cernivec je reklamiral otvoritev javnega vodnjaka za Kladin, svet. Budinich za Skorkljo.

Svet. Sancin opozarja dalje, da sta bila v Skednju od treh kalov dva posuta, da pa zadevni material še sedaj ni odpeljan; zlasti opozarja na to za slučaj, da se posuje še tretji kal, ter priporoča, da se napravi primerne korake, da se material odpravi in in očisti ceste.

Svet. Ferluga vpraša, da-li se je že kaj storilo za to, da se na Opčinah za odpravljeni kal, ki se je nahajal pred sedanjo ljudsko šolo, napravi novi zad za tramvajsko postajo. Por. Arch odgovori, da bi se že bilo pričelo delati, da niso delali komisiji pomisleke i velik strošek i okolnost, da ravno v onem času, ko je največja potreba vode, tam ni vode. Zadevo studira hidrotehnični urad.

Pri postavki „ceste“ predlaga svet. Cernivec, da se vsprejme povsod zneske, kakor jih predlaga mestna računarnja, ki so večji od onih ki jih predlaga magistrat. Pri glasovanju glasujejo za Cernivčev predlog le Slovenci in socialisti ter so bile vsprejete postavke magistrata.

Svet. Sancin priporoča zboljšanje ceste pri Sv. Anji, ki se nahaja v groznem stanju, tako da se vozovi pogrezajo v deževnem času v blatu, da jih je treba z naporom vleči vun.

Za tlakovanje še ne tlakovanih ulic se je porabilo l. 1911 K 130.434, lani K 50.000 za letos je bila sprejeta le postavka kron 5000!

Za kanalizacijo cest, ki nimajo še kanalog predlaga mestna računarnja K 32.000, poročevalec predlaga pa le 17.000. Svet. Cernivec predlaga da se sprejme večja postavka.

Svet. Wilfan odgovori na vprašanje ki mu je stavil ob priliki debate radi podpore Legi, svet. Mrak, kaj je prav za prav neobhodno potrebno za mestni proračun. Z ozirom na to, da poročevalec predlaga znižanje postavke od 32.000 za celih 15.000, torej za ravno tolik znesek, kolikor znaša podpora Legi, in to pri tako važni postavki, kakor je kanalizacija cest, odgovori svet. Wilfan Mraku s tem, da ga vpraša, je-li smatra res podporo Legi za bolj neobhodno potrebno, nego jednako visok strošek za kanalizacijo cest, ki nimajo še kanalog?

Svet. Sancin priporoča ob tej priliki, naj se vendar že enkrat napravi kanali v Skednju, ki jih je on že tolikokrat prosil.

Svet. Miklavc vpraša, da li se je kaj storilo radi razširjenja in zboljšanja ceste pri Sv. Mar. Magdaleni. Poročevalec mu pojasni, da so pričela neka pogajanja z lastniki zemljišč ob cesti. Svet. Miklavc zlasti priporoča cesto pri „kampanelah“ in ob zemljišču ex. Kronuest. Priporoča dalje, naj se vsaj eno imeh treh stez, ki vodijo na postajo K Sv. Anji, po katerih se sedaj ne more skoro niti s samokolnico voziti, spremeni v dobro in pošteno cesto.

Brez debate se je nato absolviralo 8. poglavje proračuna: „vojaški prispevki“.

Pri 9. poglavju: „cerkvene slavnosti“ se je na predlog svet. Cernivca brisalo znesek K 850, določen za intervencijo ognje-gascev in ceremonijerjev pri cerkvenih slavnostih.

Pri 10. poglavju: „umetnost“ — izjavi svet. dr. Wilfan v imenu slovenskega kluba, da se bodo pri postavki „podpora gledališču Verdi v znesku K 60.000“ Slovenci v svrhu, da dajo izražati svojemu prepričanju, da ne smatrajo tega stroška za neobhodno potrebnega, kar naj zlasti vlada izvoli vzeti na znanje, vzdržali glasovanja.

Predsedujoči podžupan: „Potem smo pa nesklepčni!“

Dr. Wilfan: To dejstvo ravno najboljše dokazuje, za kako potrebno smatrajo člani večine to postavko.

Svet. Cernivec tudi izjavi, da se bodo socialisti vzdržali glasovanja.

Predsedujoči podžupan dr. Brocchi izjavi, da, ker se danes o tem ne more valed nesklepčnosti glasovati, se bo glasovalo prihodnjič.

Ko je še 11. poglavje „penzije“ sprejeto, je bilo končano drugo čitanje rednega dela mestnega proračuna za l. 1913.

Prihodnjič pride na vrsto izvanredni del. Seja bo naznanjena pismeno.

Domače vesti.

Imenovanje. Višje deželno sodišče v Trstu je imenovalo sodnega kancelista g. Martina Viherja v Bovcu ad personam za pisarniškega oficijala.

Poroka. V nedeljo se je poročil tu v Trstu gospod Rudolf Gulič, vodja filijalke Jadranske banke v Metkoviću, z gospico Milo Mazlu. Novoporočencema voščimo sreče v vsej obilici.

Za pol stoletja prepozno! V „Union“ čitamo: V občinskem svetu dunajskem je tožil te dni svetovalec Rotter, češ, da na Ogrskem že desetletja po načrtu dušijo nemški jezik ter da madjarizujejo za nad 600 let stara imena mest. Da se pa ta izgignola imena ohranijo zanamcem vsaj na Dunaju, je priporočal Rotter, naj žnjimi označijo — dunajske ulice. To seveda ne bo sicer nič koristilo Nemcem na Ogrskem, ki so jih Nemci sami pred 46 let predali Madjarom. Od tega izdajstva na lastnih soplemenjakov so se bili namreč nadejali gospodstva in germanizacije izven Ogrske. Ali ravno v tem so se naši Nemci zaračunali. Nemci na Ogrskem gnevajo polagoma, ali nadomestila v Cislajtanijski niso dosegli. S svojimi tožbami proti Madjarom prihajajo Dunajčani za pol stoletja prepozno.

Nije tako velike oslarije, da bi je nenapisali nemški fanatiki, kadar hočejo dati duška svojemu sovraštvu do avstrijskih Slovanov. Kaj priljubljeno sredstvo jim je — denuncijanstvo. Nobena neumnost jim ni tako velika, da bi se je sramovali, ako menijo, da morejo žnjo črniti Slované navzgoraj in jim tako škodovati. Te grde nemške instinkte je pokazal te dni prosluli graški „Tagblatt“. Vsi vemo, kako ti nemški fanatiki sovražijo Rusijo, kako zistematično upri-zarjajo gonje proti njej, kako proračuneno netiljo nezaupanje med obema državama, kako ščuvaljo vso evropsko javnost proti sosednji slovanski državi, podtikajoč jej vse možne zavratne namene in označujoč jo kakor tistega zlega duha, ki ne pušča Evropi, da bi prišla do miru.

Tako je bilo vedno in do — včeraj. Tu pa je prišla inicijativa avstrijskega cesarja, da bi se razmerje med obema državama pojasnilo in zboljšalo. Cesarjevo ročno pismo je spravilo nemške fanatike v zadrego. Prisililo jih je, da so — vsaj za hip — spremenili svojo taktiko. Ne morda iz spoštovanja do svoločnega vladarja, ne iz ozirov do državne koristi, in tudi ne iz ljubezni do miru, ampak iz strahu, da bi jim to škodovalo, so nekoliko ponehali s svojim perfidnim klevetanjem Rusije. Ko vladar napravi korak, ki mu je ves svet pripisoval največjo važnost v sedanjem valovanju dogodkov, korak za pomirjenje in prijateljstvo, si vendar niso upali hujskati še nadalje. Gonja proti Rusiji je nekoliko potihnila, ali gonja proti Slovanstvu ni ponehala. Gori omenjeni list je prinesel članek, ki ni več kazal na Rusijo kakor začetnico vsega zla, ampak zli duh da so avstrijski Slovani! Ti da počejo, da bi prišlo do pomirjenja med Avstrijo in Rusijo, ti da znašajo na kup elemente vznemirjanja in nezaupanja, ti da so, ki hočejo, da pridejo do vojne med Avstro-Ogrsko! Čim je že ta trditev sama na sebi gorostasna absurdnost, pa se povspenja nje utemeljevanje do viška budalosti. Avstrijski Slovani da delajo v vsemi silami na krvavi spopad med našo monarhijo in Rusijo zato, ker pričakujejo, da jih Rusija „reši“ iz avstrijskega jarma!

Ne treba naglašati, da nemški denuncijant ne navaja niti enega konkretnega dokaza v podkrepljenje te svoje trditve. Od kod neki naj bi vzel dokaze za veljavnost — oslarije?! Zato tudi mi ne bomo izgubljali ne časa ne besedi; da bi zavračali trditve, ki nosi na čelu pečat nesmiselnosti in — zlobe. Le to jedno pravimo: da človek, ki trdi da mi avstrijski Slovani hočemo vojno, z Rusijo, ker se nadejamo, da nas ona „odreši“, spada pred psihijatre, v norišnico, ali pa bi spadal v roke državnega pravdnika, ako bi imeli v Avstriji kazenski zakonik, ki bi preganjal tudi tako falotsko ščuvanje proti kakemu narodu. Ker pa takega zakona nimamo, ostajamo v zadregi, ne vedoč, čemu bi se bolj čudili: ali železnem čelu in brezsrčnemu licu ljudij, ki pošiljajo take oslarije v svet, ali pa ljudem, ki take oslarije požirajo in potrpežljivo prebavljajo, a se poleg tega še ponašajo, da so sinovi naroda — mislecev!

U soboto, 15. t. m. železničarski ples v veliki dvorani Narodnega doma.

Krščansko-socialni zaščitniki Albancev. — Krščansko-socialna „Boisfatus-Korespondenz“ je prinesla te dni neki pizir, ki kliče na pomoč za — Albance. Da bi čim izdatneje pretresel brunne nemške duše, pripoveduje poziv naravnost grozomorne stvari o krutosti Črnogorcev. Od 120.000 katoliških Albancev so jih Črnogorci porobili nič manje nego 30.000! Pleme Luma, ki je štelo 120.000 duš, je uničeno. V mestu Verešovec, ki je štelo 40.000 prebivalcev, so še štirje ali pet živih. Črnogorci so počenjali krutosti celo na dojenčkih, deklicah in starih.

Hude obtožbe — kaj ne! Pa dopisnik je tudi velik in odkrit boritelj za resnico, kajti podpisuje se junaški z „V Kristu udani Vam X X“!!

Ljudje, ki jim je kaj do honestnosti in poštenja, bi menili sicer, da je onemu, ki pošilja v svet take hude obtožbe, v neizogibno dolžnost, da se ne omeja le na splošno trditve, ampak da odgovarja tudi se svojim imenom, ali pa da vsaj imenuje priče in navaja pobližje podatke. In prosimo: vse te grozote naj bi se bile godile skoraj tik morske obali, kjer neprestano vozijo avstrijski in italijanski parniki, ne da bi bili potniki kedaj kaj videli, doznali ali sporočali! Ni-li to čudno?!

Še bolj čudno pa je, da bi se bili Albanci, ki so vendar zgodovinsko znani kakor vojevito in nasilno pleme, ki živi pod orožjem od rostva do groba, kar tako puščali klati od Črnogorcev!!

Redakcija navedenega lista se hudeje, češ, da avstrijski „protektorat“ ni zvali štiti katoliških Albancev pred „srbsko krvo-lčnostjo“. Tu pa treba že malo pojasniti. Italija je tudi katoliška država, ki jej je baše položaj katoliških Albancev tudi zelo pri srcu. Nikaka tajnost pa ni in italijanski listi so prav te dni kričali v svet, da odrekojo Avstriji za bodočo vsako pravico do protektorata nad katoliškimi Albanci!! Pri čem smo torej?! Katoliki na eni strani očitalo Avstriji, da nje protektorat ne štiti dovolj katoliških Albancev, katoliki na drugi strani pa jej drgnejo pod nos, da sploh ne priznavajo tega njenega protektorata!! Pa ne da bi se vsi ti protektorati katoliških Albancev v zaščito teh poslednjih danes jutri začeli klati — med seboj!!

Ali ni to najhujši paradoks, ni-li pravo bogoskrustvo na ideji katoličanstva, da v nje imenu sovražijo in proganjajo... krščanstvo!!

Veliko naših delavcev je dandanes v Trstu brez zaslužka in zato je pač dolžnost slovanskih tvrdk, da uporabljajo v svojih podjetjih izključno le naše delavstvo. Ako kedaj, je gotovo še prav posebno v takih slabih časih, najotreše obdobje vredna naša tvrdka, ki bi jemala v delo tuje delavstvo morda celo renjikele. Kakor nam poročajo, se je zgodilo te dni pri spedijski tvrdki „Balkan“, da je prišel ob delo naš delavec, ker se ni dal zmerjati po nekem tamkajšnjem uradniku s „porko“ in mu jih je obrusil par na to psovalo. Na mesto tega našega človeka, za katerega je dotični uradnik izdal ukaz, da ga ne smejo najemati niti kot dinarja, pa je sprejel v službo — Italijana!

Opozorjamo vodstvo „Balkana“, na ta slučaj z odtično željo, da pouči uradnike, zlasti pa nekega gospoda Kobala ali Kobaua, kako je treba ravnati z delavstvom, posebno pa še, da je spedijska tvrdka „Balkan“ slovanska tvrdka, katere dolžnost je, da sprejema v delo naše ljudi.

Čudo nevidjeno! Več je puno godna — vijekova — svet je znade, da su čuda nemoguća. Ali što se dosad držalo za čvrstu, stalnu istinu, mora da bude opovrgnuto, mora se dokazati protivno — čudo je moguće! Tako se zapovijeda iz Carigrada. Profesor Senor doktor Giosua Seny Mod dobio je iz Carigrada odlučnu zapovijed, da odma pakuje svoje velike i male kofere i da putuje u slavni Stambul, gdje mora da učini čudo. Zapovijed je oštra, jer ne dodje li slavni profesor za 7 dana u Carigrad, brijač će mu bradu bugarski brijač. Slavni profesor dolazi iz Bombaja u subotu u Trst i kako njegov carigradski dvorski vlak istom u nedelju naprijed kreće, to se hrvatsko društvo „Strossmayer“ odlučilo, da zamoli slavnog profesora e bi i slavensk o m općinstvu u Trstu pokazao, kako se čuda čine. Nakon velikoga truda i teških žrtava uspjelo je Strossmayeru, da nagovori slavnog profesora, da nastupi pred našim općinstvom i tako čemo moći u subotu na večer, da vidimo čuda nevidjena. U subotu 15. ov. mjeseca na 8¹/₂ sati na večer producirati će se veliki učenjak u prostorijama Slovenske Čitalnice „Narodni dom“ Ulaznica za članove Strossmayera 50 filira, za nečlanove 1 kruna. — Kako slavni profesor dr. Seny Mod nema puno povjerenja u bugarski brijač, to je hrvatsko društvo Strossmayer moralo angažirati za njegovu pratnju posebnoga ljubljanskoga „brijača“, koji će mu u Carigradu eventualno obrijati bradu. Kraj svih velikih troškova u'aznina je za subotu malena, a kraj glazbe i buffeta bit će plesa i zabave u izobilju. Da vidimo čudo nevidjeno!

Potrebujemo sledeće številke „Edinosti“: 1. in 30. oktobra 1911. Kdor jih ima, je naprečen, da jih prinese, proti plačilu, inseratnemu oddeiku „Edinosti“.

Izgubila se je zavrtnica iz zlatih biserov. Posteni najditelj naj jo odda za dobro nagrado v našem uredništvu.

Tržaška mala kronika.

Trst, 10. februarja.

Z utežem po nogi. Predvčeraj ob 9 zvečer je šel zidar in slikar sob Marij Grgin, stanujoč v ul. del Bosco št. 18., iz kavarne „Minerva“ lepo mirno domov. Na Goldonijevem trgu, baš pred „Piccolovo“ hišo, pa mu je trgovec s kokošmi Vittorio Carloni vrget na nogo 1 kg težak utež, da revež ni mogel nikamor več. Redar je odredil, da se je mož odpeljal s kočijo na zdravniško postajo in od tam domov. Poškodovancu se stanje še ni nič zboljšalo.

Požar pri novi zgradbi. Sinoči ob 9 30 zvečer je izbruhnil pri gradnji v ul. Francesco Denza št. 1 požar in sicer v nekem oddelku, ki služi za shrambo raznega orodja in materialja, potrebnih pri zgradbi poslopja. Požar so pogasili še le po dveh urah pridnega gašenja.

Slaboumen potnik. Včeraj je prišel s Cunard Line iz Novega Jorka idijot Anton Nikelin, katerega je sprejel v Trstu Treves, ki bo skrbel, da ga spravi v Reko in dalje v njegovo grško domovino.

Nasilen Dalmatincec. Včeraj je hotel 31 let stari Dalmatincec Jakob Ivica vlomiti v stanovanje Katarine Nutzerjeve v ulici scuole israelitiche št. 3. Trdil je, da je pustila tam njegova žena, od katere živi ločeno, zavoj, ki ga mora dobiti. Nutzerjeva pa ga ni pustila k sebi v stanovanje in je zaprla vrata. Ker je pa Ivica začel strašno razsajati, je prišla policija, ki ga je komaj ukrotila.

Zbesnel čevljar. Sinoči so zaprli čevljarja Paskala Malvasia iz Spilita, ki ga je naznanila neka Hermina Horwath, katero je bil tako oplahnil po obrazu, da se je morala zateči k „leži“. Ko so ga spravili na komisariat v ulici Mude vecchia, je vprašal oficijala Cafuto, kaka je obsodba. Ko mu je pa ta odgovoril, da pride pred sodišče, mu je Malvasia pljunil v obraz, nato pa se je vrgel po tleh in se je vedel kakor blaznik. Ko sta prihitela še dva stražnika, je strahovito razgrajal in ker ni bilo moči izpregovoriti z njim pametne besede, so ga z muko spravili v zapor.

Ukradena obleka. Predpoldne so prišli s ponarejenimi ključi tatovi v stanovanje Antonije Perinjeve, ki ima v ulici Molin a vento trgovino, ravno ko nje krog 9. ure ni bilo doma. Tam so pokradli obleke za 40 kron.

Na besedo Rafaela Fabianija, ki stanuje v Skorklji št. 697, so včeraj zaprli Antona Cergolja, 29 let starega delavca iz Slivnega pri Materiji, ki pa sedaj stanuje na trgu Coroneo št. Ukradel je namreč 50 kron vreden plašč in se je za enkrat zadovoljil samo s tem, ker ni mogel dobiti ničesar drugega.

Ogoljufana graditeljska tvrdka. Na Corsu št. 38 gradi tvrdka Bolaffio in Turek poslopje. Ko je pa te dni omenjena tvrdka pregledovala račune, je začudena opazila, da je prekoračena vsota za nabavo materialja. Tvrdka je takoj vedela, da je postala žrtev sleparstva in res se je o tem takoj prepričala. Paznik pri poslojpu, 30 let stari renjivolo Karol Rinaldi je namreč v tovarišiji z Nikolajem Tamarom, ki je lastnik neke piranske barke in z več vozniki ogoljufal podjetnike za več sto samokolnic peska, ki ga je prevažal Tamaro in istotako za mnogo opeke.

Goljufija se je vršila zelo premeteno in preobširno in brezpomembno bi bilo, navajati vse posameznosti. Dognano je, da trpi tvrdka Bolaffio & Turek že po površnem računu škode nad 5000 kron. Policija je Rinaldija takoj zaprla, Tamara pa je pustila na svobodi, ker je to želela oškodovana tvrdka iz človekoljubja: Tamaro je namreč glavni mnogoglavne rodovine. Policija že poizveduje, da najde voznike, ki so prevažali pomeverjene materialije.

Kako plačujejo Turki dolgove. Turki pomorščak Pandos Azendulos, ki je 30 let star, je bil dolžan krčmarju Filipu Dimitriju v ulici Riborgo št. 7, vsega skupaj 56 kron. Včeraj pa je ta Turka opozoril, da bi bilo dobro, če bi že enkrat plačal, a hrabri Turek ni maral o tem ničesar slišati in je zabodel z nožem krčmarja, da bi zasuknil pogovor na drugo plat. Dimitri, ki ni hudo ranjen, je ostal v domači oskrbi, Turka je pa spravila na varno policija.

Hud padec. Trgovski agent Luigi Vergier, 65 let star in stanujoč v ulici Domenico Rossetti št. 17, je sinoči padel in se je na lobanji do kosti ranil. Sedaj se zdravi na svojem domu.

Za 1300 kron je zgoljufal. Tvrdka Viktor A. Amodeu, ki ima svoje zaloge angleškega premoga pri Sv. Andreju in v svobodni luki, pisarno pa v ulici Domenico Rossetti št. 8, je imela v službi nekega 31 let starega Karola Miletiča, rojenega v Zagrebu, pristojnega pa v Severno Ameriko. Koncem januarja je bil Amodeu odsoten, kjer je bil po poslu in Miletič je porabil to priliko, da izvede premišljeno goljufijo.

Dne 29. januarja je šel v skladišča družbe Greinitzove v ulici Molin grande in je naročil na račun tvrdke Amodeu dva kvintala kositra, v vrednosti 1300 kron. Tvrdka Greinitz pa se je odločila telefonirati

k Amodeu in vprašati, da-li je naročilo pravilno. Miletič je hitro odšel in je tekel v svoj urad. In res je kmalu nato glavni skladiščnik pri Greinitzu telefoniral k Amodeu, da polzve, kako je z naročilom.

Ko je Miletič zasilil telefon, je bil takoj pri njem in je z izpremenjenim glasom potrdil naročilo, rekši, da se blago le naj izroči. In res se je že istega dne popoldne napotil sam Miletič z vozilkom v Greinitzova skladišča, kjer je naložil blago in žnjim izginil.

Amadeu je takoj, ko se je vrnil, videl goljufijo in jo je javil vrdejskemu komisariatu. Policija je takoj začela zasledovati zadevo, da bi ujela goljufa in našla blago, ali vse zaman, ker je izginil Miletič in ko siter brez sledu. Dognali so dosedaj samo to, da se je Miletič zvečer, ko se mu je posrečila goljufija, odpeljal neznano kam z južno železnico.

Slovensko gledališče.

V četrtek se ponovi isti bogati spored, kakor v nedeljo: Dve simfonični točki, „Vhod gostov v Wartburg“ iz Wagnerjeve opere „Tannhäuser“ in ouvertura Rossinijeve opere „Viljem Tell“; grand-guignolska igra „PRI TELEFONU“

in enodejanska Parmova opera

„KSENJA“.

Opozarjamo, da se ta raznovrstni umetniški večer ponovi zadnjič. Ker v nedeljo ni bil obisk tak, kakor bi bil zaslužil tak program, kriv je bil bržkone krasni uprav mladaški dan, upamo, da bo četrtekova predstava tako obiskana, kakor res zasluži. Za nedeljo zvečer se pripravlja senzacionalna satira in komedija

„NAŠ DOBRI SODNIK“

ki jo je spisal slani Aleksander Bisson.

Društvene vesti.

Akad. fer. društvo „Balkan“. Danes v sredo zvečer ob 8 30 sestanek v gorenjih prostorih restavracije „Balkan“. Gostje dobrodošli.

Danes v sredo zvečer ob 8 seja veselilnega oaseka. Radi važnosti prosimo točne udeležbe.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer pevska vaja za mešani zbor.

Šentjakobška Čitalnica vabi p. n. pevke in pevce, k pevski vaji, ki se bo vršila danes, sredo ob 8 30 zvečer v novi dvorani „Kons. društva“. Vabimo tudi vse one gospice in gospode, ki jih veseli petje naj se vpišejo v zbor. Čitalnica je bila do sedaj kljub pomanjkanju prostorov: zbratilišče šentjakobske mladine in upamo, da bo za naprej v novih prostorih še bolj napredovala. — Zato je pa nujno potrebno, da se vsak zaveden šentjakobčan oklene tega važnega društva. Posebno pa apeliramo na mladino saj jej čitalnica nudi vsestranskega razvedrila in zabave in članarino (30 stot. mesečno) zmoro vsakdo. Fevke so članarine proste.

Pevsko društvo „Lipa“ v Bazovici bo imelo svoj občni zbor dne 16. t. m. (in ne 15., kakor je bilo naznanjeno) v hiši št. 131. Dnevni red običajni. — Začetek ob 4 popoldne.

Nar. dol. organizacija.

Skupina parketnih stavcev NDO. sklicuje za četrtek ob 7 zvečer javen shod v društveni dvorani, v ulici Sv. Frančiška št. 2. Ker se bo na tem shodu protestiralo proti kršitvi obrtnih zakonov, se nadajamo, da bo shod številno obiskan.

Domača tovarna glasbil. Pomanjkanje jugoslovanske tovarne glasbil in sploh domačih izdelkov gramofonov in plošč na debelo je dalo povod mlademu in podjetnemu Dalmatincu gosp. Milavu Obuljenu, da je v Hainburgu ob D. pri Dunaju ustanovil tak zavod. Glasbila tega domačega podjetja so dobro znana našim ljudem najboljše priporočilo pa je, da naročajo pri njem naše najboljše voljaše in civilne godbe, kakor domobranska godba v Zagrebu, godba kraljeve garde v Beogradu, narodna godba v Splitu, srbska meščanska godba v Dubrovniku. — Podjetje gosp. Milava Obuljena je konkurenčno podjetje, ustanovljeno s slovenskim kapitalom proti tujim večninam nam nasprotnim tvrdkam v Graslitzu Hebu Ltd., in se razume samo po sebi, da so cene zmerne. Ako še pripomnimo, da je Milan Obuljen pravil naš mož, da se pogostoma spominja narodnih podjetij, tedaj mislimo da naše godbe, naši sokoli in tudi posamezniki vedo, kaj jim nalaga dolžnost.

Trgovci pa dobivajo glasbila, strune, gramofone, plošče in vse drugo pod istimi pogoji, kakor pri drugih tvrdkah. Dopisovanje je trdke je seveda v vseh jugoslovanskih jezikih. Dobro bi bilo, da malo premislimo o važnosti in posledicah češkega principa „svoji k svojim“ in prenehamo enkrat z ženskimi ravnanjem, da na eni strani ne kolnemo narodnih sovražnikov, na drugi strani jim pa polnimo žepa.

Ravnokar so izšli novi krasni posnetki za gramofon od hrvatskih umetnikov na Dunaju. Cenik na zahtevo franko.

Velik, nov dohod

najnovejših vzorcev

čevljev „KOBRAK“

za gospe, gospode in otroke.

Nova čevljarnica O. Gaspari, Corso 6.

Zelo ugodne cene.

Ne jemljite

nobenega

zabojčka,

nobenega

zavitka

kot „pravi“

: Franckov:“

pridatek za kavo, — bodi si samo

da nosi to-le tvorniško znamko.

Tovarna v Zagrebu.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina šte. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½

Sukna,

odne in modno blago za gospe in dame, priroča KAREL KOCI N. tovarna sukna X X X Mumpolou (Česka) X X X Uzorci franko X X X

St. 166

IV.

Razpis

službe občinskega zdravnika.

V smislu § 2. zakona z dne 12. avgusta 1907. dež. zak. lista šte. 39 razpisuje se s tem mesto

občinskega zdravnika

za občino Podgrad z letno plačo 1600 kron in potno odškodnino (pavšalom) 1000 kron.

Zdravnik mora stanovati v Podgradu, kjer je sedež okrajne sodnije in drugih uradov, mora imeti svojo farmacevtsko omaro in govoriti en slovanski jezik.

Pripominja se, da se bo v kratkem času ustanovil zdravstveni okoliš treh občin tega sodnijskega okraja, namreč: Podgrad, Jelšane in Materija, ter da se more računati na povišanje plače.

Natančnejši pogoji leže na ogled pri podpisnem županstvu.

Prošnje za to mesto je poslati podpisnemu županstvu v 4 tednih.

Županstvo občine

Podgrad, dne 10. februarja 1913.

Župan: DEKLEVA.

::: NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU :::

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN OBREŠTUJE S POLNIMI 4½ - 4¾ - 5%

PRODAJA SREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO POSOJA PA MENIČJE IN VREDNOTE. — POSREĐUJE ZAVAROVANJA VSEH VRST.

Steklenina. — Kozarci namizni, za pivo, likerje i. t. d.

Da se more popolnoma preurediti trgovina, se vse blago, obvarovano požarja

v steklarni v ulici Stadion 2

(nasproti Portici di Chiozza) — prodaja

v razprodaji

Odlok c. kr. namestništva št. 3888/2/12 z dne 17/1/13.

Omivalno posodje, namizno posodje i. t. d. — Steklenina

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Zdrž. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usorci se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjaviti: ALBERTO FINZI, Trst.

Lesni težaki so vabljeni na shod, ki se bo vršil jutri, v četrtek ob 6 svečer v prostorih NDO pri Sv. Jakobu. Dnevni red: „Lesni težaki in organizacija.“

Vesti iz Goriške.

Shod radi volitev v goriško trgovsko in obrtno zbornico. Iz Gorice, 10. t. m.: Včeraj se je vršil v dvorani „pri Jeleni“ shod z dnevnim redom: Volitve v goriško trgovsko in obrtno zbornico. Predsedoval je shodu dr. Medvešek, poročal je obširno prof. Košnik. Razpis volitev je bil samo italijanski, dasi je na Goriškem tripetlin prebivalstva slovenskega. Imenike so sestavili po svoje in pisali slovenska imena kakor so hoteli; tudi pri kraju ni bila označena številka hiše, tako da pri enakih naslovih in morda jednaki obrti v neki večji občini sploh ni bilo možno dostaviti naslovljenim pisma z glasovnico, legitimacijo in poukom o volitvah. Že tako se je polzúbilo okoli 20% slovenskih glasov, mnogi pa ki so dobili vse laško, so vrgli vse skup proč iz ogorčenosti. S pismom ni bilo povratnic in tako so poslali važne volilne dokumente brez povratnic po deželi. Iz neumnosti tega gotovo niso storili. Samo z Nabrežine je prišlo nazaj 17 dokumentov; potem so šla pisma še trikrat pot med Nabrežino in Gorico. Vsled nezakonitosti ni preostalo drugega nego proglasiti abstinenco. Neki slovenski ugledni obrtnik je kritiziral precej ostro postopanje komisije, radi česar je vložila c. kr. volilna komisija tožbo proti njemu potom državnega pravdnštva. Zavedali so se tako svojih pravic, ali svojih dolžnosti se nočejo tako zavedati. Pred 4 leti so se godila sleparstva pri volitvah, ali krivcev niso mogli najti. — Naša naloga je, delati na to, da pride do razpusta trgovske in obrtne zbornice. Cenzus je previsok. Kdor ne plača 8 K obrtnega davka, ni volilec. 70% naših trgovcev in obrtnikov ni volilcev. Zahtevamo splošno volilno pravico; vsak trgovec in obrtnik naj ima volilno pravico. Proporcionalno volilno pravico predlagamo, da bo ustrezno vsem, malim in velikim trgovcem in obrtnikom.

Temu lepemu govoru je sledilo ploskanje in glasno priznavanje. Dr. Medvešek je vprašal na to zborovalce: ali odobrava abstinenco? (Splošno odobravanje.) Nato je govoril jurist Vrtovec v smislu, da ne prosimo miloščine, ampak zahtevamo le svoje pravice; obrtnik Kopač iz Gorice je iz svoje lastne prakse poudarjal važnost informacij in kako postopa v tem pogledu zbornica. Tako je nekoč odgovorila na neko zunanje vprašanje za sposobnega človeka za prevažanje blaga, da je le eden; ali trdka ni verjela, odposlanec njen se je uveril drugače in naš človek je dobil zaslužek. Omenjal je tudi važnost institucije sodnikov laikov in kako se je godilo njemu, ko je zgubil neko pravdo, da si je imel prav, in stroškov je bilo par tisoč kron. — Sprejeta je bila končno resolucija, ki ostro žigosa postopanje volilne komisije, razglasa volitve za neveljavne, obsoja previsoki cenzus in pozivlja trgovsko ministrstvo, naj izda naredbo, da bodo imeli vsi trgovci in obrtniki volilno pravico. Shod je bil sicer lep, lahko pa bi bilo na tako važnem shodu v goriškem mestu navzočih malo več slovenskih trgovcev in obrtnikov iz mesta!

Ponedeljkova občinska seja v Gorici. Na dnevnem redu te seje je bila tudi točka glede občinskih volitev, radi katere je občinstvo po tolikih letih zopet napolnilo galerijo mestne svetovalnice. Po prečitanih namestniškega reskripta, ki je zelo zanimiv za Slovence in tudi za Italijane, se je vnela živahna debata. Namestniški svetnik g. Rebek je kot zastopnik vlade imel z brambo vladnega stališča o vprašanju volitev precej posla, ker sta mu g. dr. Pinausič in g. dr. Venier kljubovala kakor dva razjarjena petelina. G. Rebek je trdil, da ima vlada postavno pravico nadzorovati delovanja občinskih organov, torej tudi nadzorovati in voditi volitve. Oba doktorja pa sta zavzemala stališče, da tvorijo volitve del lastnega delokroga občine in da ima pravico reševati take stvari le naš deželni zbor, oziroma odbor. Naposled je mestni svet na predlog dr. Pinausiča soglasno sklenil, (gotovo, ker ni nobene opozicije v njem), da naj ta spor reši upravno sodišče. Značilno je bilo to, da so morali mestni očetje na ukaz g. Bombiča stoje prikimati temu predlogu, kar ni sicer navada v naši mestni svetovalnici.

Pod kočijo je prišlo v Gorici deklica Sofija Rast. Zgodilo se je na Korsu blizu pošte. Kočijo je ustavil neki častnik. K sreči se deklici ni zgodilo nič hudega.

Iz Zgonika nam pišejo: Danes je bila napovedana volitev župana naše občine. Kakor je znano, ste v naši občini dve stranki, ki se bijeta za župana. Na eni strani, kjer hočejo imeti za župana Jožefa Grljanca iz Saleža, je 14 občinskih odbornikov, na drugi pa, kjer kandidirajo Janeza Grudna iz Zgonika, pa 10. Kakor je znano, je naša občina brez župana že kakih 18 mesecev in vodi občinsko upravo upravitelj Miha Doljak.

Danes je vse kazalo nekaj, da morda le pride do izvolitve župana, toda zgodilo se pa to le ni. Udeležila se je namreč tozadevne seje občinskega odbora le večina,

dočim pa manjšina ni prišla. Vsled tega se volitev župana ni mogla izvršiti in bo treba tudi še znanprej upravitelja.

Tri članci goriške mestne godbe so izključili, ker so svirali v „Trgovskem domu“ na velikem plesu goriške „Slov. Mladine“. Vojaška godba ni smela svirati; zato je bilo društvo najelo druge godce, med temi so bili oni trije, ki so jih sedaj izključili iz mestne godbe. Storiili so seveda grozen zločin, ker so svirali pod slovensko streho Slovincem! Kakor da bi mestni godci še nikoli ne bili svirali Slovincem! Ta slučaj kaže jasno, kje je nestrpnost, fanatizem! To naj si zapomnijo tudi tisti našinci, ki so očitali primorskim Slovincem, da so prefanatični v borbi proti Italijanom.

Vesti iz Istre.

S Kastavščine. Pustni čas je minul. Zadnjega dne so v Miljetičih „pokopavali“ pusta z velikimi ceremonijami, kakoršnih druge ni videti. Navada je tukaj, da se mladeniči oblačijo v starodavne noše; živalsko kožo nadevajo za konjolo, na glavo stavljajo živalske glave, okoli ledij velike kravje zvonice — pravi starodavni bajeslavni kurenti. To ne bi bilo še toliko hudega, ako se ne bi fantje, takozvani „zvončarji“, ako se srečajo dveh vasilj, ali predno stopajo v kako krčmo, začeli prerivati in suvati, da je groza ter da je že marsikateri čvrsti fant na posledicah takega suvanja prerano izdihnil svojo dušo. Letos je pa oblast na anonimno pismo kakega privranednega Nemca posegla vmes in prepovedala te zvončarske slavnosti.

Ne bom trdil, da so ti zvončarji bili kaj lepega; vendar se mi zdi čudna ta naglica gospoda okrajnega glavarja le vsled — nemškega anonimnega pisma. Čudna se mi zdi zato, ker v drugih slučajih pogrešamo take naglice. Tako bi vprašali gospoda glavarja, ki je tako ročno prepovedal starodavne šege, zakaj ni prijel tistega kolporterja, ki bi hotel zanašati k nam nekako klerikalno propagando in ki obenem raznaša okolo — ostudne slike in dela javno pohujšanje! Tu naj bi posegel vmes gospod Schmidt! Hic Rhodus, hic salta!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskano besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Proda se zaradi bolezni, mlekarne v Trstu. Via Vienna 6, mlekarne Monte Nanos. 296

Gospa bi rada stopila kot hišna gospodinja. Prijazne ponudbe pod „100“ na inzeratni oddelku Edinosti. 313

Hišica z zemljiščem v Rocolu se proda po nizki ceni. Pojasnila ul. Ohioza 81. 297

Redka prilika. Na deželi dajem v najem trgovino (v Ajdovčini št. 146, blizu postaje, tik cerkve in blizu glavne ceste pod št. 283) z vso pripravo in blagom. — Marija Likar, tobakarna v Gorici. 298

Meblirana soba, zelo čedna, se odda pri fini rodbini, s hrano ali brez nje. Ulica Sv. Frančiška 34, prvo desno. 295

Krojačnica IVAN GORUČAN, Trst, ulice Pasquale Revoltella ali Ohiadino in Monte št. 27, I. nad. e priporoča cenj. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba, velika izbor najnovejših angleških vzorcev. Izdeluje po dunajskem kroju. 2787

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gospodski ulica 7. 4444

Izpadle lase kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1752

Mlad gospod, ki je nekoliko več trgovskega jezika išče službe v Trstu. Naslov pove inzeratni oddelku „Edinosti“ pod št. 319. 319

Komi, star 24 let, išče službe v mestu ali okoli, lici. Naslov J. Plesničar, Sv. Sobota, Trst. 320

Stalni krajevni agenti, zmorni nemščine, se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse št. 20. 324

Proda se mlekarne z mnogimi drugimi rečmi po nizki ceni. Ulica Caprin 5. 325

Proda se eno leto star kozel sijamske pasme za plemo v Trečah 8. 326

Pisalne mize iz orehovine in hrastovine z avtomatičnim zaklepom prodaja po konkurenčnih cenah A. Jug, ulica S. Lucia 5. 327

Odda se v najem postelja v sobi za delavca. Istituto št. 13, prtiljeje levo. 328

Proda se nova hiša, 20 minut daleč od Ljubljane, na Tržaški cesti. Hiša ima 7 sob in vrt. Plačilo tudi na obroke. Naslov pove in fotografijo pokaže inzeratni oddelku „Edinosti“. Vprašanja pod številko 329. 329

Kislo zelje I. a 40 kg škaf po K 480; 100 kg K 10—. Kumarec in vsakovrstno zelenjad pošiljam po povzetju. ANTON LINEK, Zaojm. 23

PRIPOROČLJIVE TVRDKJE

Krojači: FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

Moderne železne ograje za vilo (dverce), vrta, tovarne, dvorišča, prostore za kano itd. Ilustrovan katalog štov 104 brezplačno.

Žična Industrija alpskih dežel Ferd. Jergitsch's Söhne - Klagenfurt.

Stalni zastopnik v Trstu. Podružnica tovarne v Gradcu, Göttingen Maut; podružnica tovarne na Dunaju IV/1 Prussgasse 29. Tel. 4144.

FRAN WUJ krojač

Trst, ul. Tor S. Piero 4.

Prva slovenska mirodilnica v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Silvestro Ricci

Trst, ul. dell'Istria 79

(Zg. Čarbola, Ponzano sup.)

Tovarna cementnih plošč in cevi v veliki izbiri.

Izvršujejo se tiskarska dela. Cene nizke.

Zaloga pohištva

z lastno tapetniško delavnico.

SPECIJALITETA: spalne sobe od 145 goldinarjev naprej — z žimnicami, peresnicami, zrcalom in mramornatimi ploščami vred — iz mahagonijevega, orehovega lesa, ameriškega oreha, jerenovega, hrastovega, breštovega lesa itd.

LUIGI FALCIERI

Trst, ulica Fonderia 12, I. nadstropje.

Oglase, poslana, osmrtnice in vsakršna razglasna ali reklamna naznanila je pošiljati le „Inzeratnemu oddelku Edinosti“

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši. registrirana zadruga z omejenim poročtvom. Telefon št. 958.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od in 4 1/2 %

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno-hranilni račun 818-004.

Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne posode, s katerimi se najuspešneje varja štediti svojo daco.

Nadaljuje se prodaja

POHIŠTVA

po izredno nizkih in ugodnih cenah

v prodajalni

ulica Caserma št. 4

Čas prodaje: od 9-1 in 3-7. Plačila v gotovini.